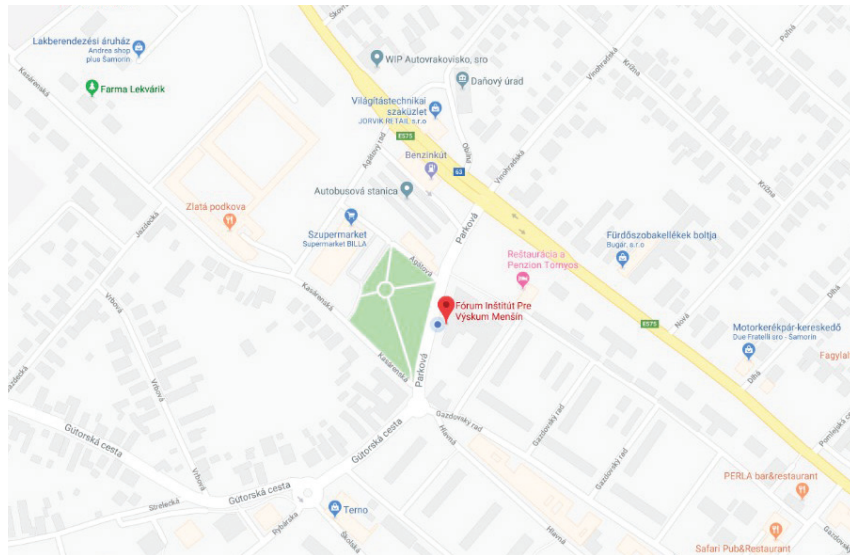

PAMĚŤ NA ROK 1918 NA SLOVENSKU A V STREDNEJ EURÓPE__1918 EMLÉKEZETE SZLOVÁKIÁBAN ÉS KÖZÉP-EURÓPÁBAN

Orientačná mapa Fórum Inštitútu v Šamoríne__Somorjai Fórum Intézet megközelítési térképe

Pozvánka__Meghívó

Čas konania: 13. november 2018

Miesto konania: Fórum inštitút pre výskum menšín, Šamorín, Parková 4.

Organizátor: Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK v Bratislave, Fórum inštitút pre výskum menšín

Ciel: Medzinárodná vedecká konferencia **Pamäť na rok 1918 na Slovensku a v strednej Európe** má ambíciu rekonštruovať historickú pamäť o roku 1918 v interakcii s okolitými stredoeurópskymi krajinami. Rok 1918 bol zásadným spoločenským politickým, kultúrnym a hospodárskym medzníkom. Otázkou je, čo ostalo v kolektívnej a individuálnej pamäti s odstupom nasledujúcich desaťročí, čo sa po zmenách v rokoch 1938/39, 1945, 1948, 1968, 1989 smelo, malo a čo sa nemalo či nesmelo pripomínať. Aké boli dovolené – oficiálne formy pamäti a aké neoficiálne. Konferencia chce zachytiť regionálne, celonárodné a medzinárodné aspekty vytvárania, fungovania a odovzdávania historickej pamäte o roku 1918 v časovom priereze.

Úvodné slovo

PhDr. László Bukovszky – splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny

doc. László Öllös, PhD. – Prezident Fórum inštitútu pre výskum menšín / Fórum Kisebbségkutató Intézet

prof. PhDr. Róbert Letz, PhD. – vedúci Katedry histórie Pedagogickej fakulty UK v Bratislave

Spoločný panel

9:00 – 9:20 prof. Dr. Sándor Szakály, DSc. (Veritas Történetkutató Intézet Budapest):

Ako preživali rozpad Uhorského kráľovstva v Maďarsku

9:20 – 9:40 prof. PhDr. Róbert Letz, PhD. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Prečo sa Uhorsko rozpadlo? Slovenský podiel na rozpade Uhorska.

9:40 – 10:00 prof. Dr. hab. Arkadiusz Adamczyk (Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania UJK Instytut Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa): Neuskutočnené vízie. Pokusy nadviazať vzťahy so susedmi na začiatku rekonštrukcie poľskej štátnosti.

10:00 – 10:20 prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc. (Ústav českých dějin Filozofickej fakulty KU v Prahe):

28. október ako realita a interpretácia

10:20 – 10:40 diskusia

10:40 – 11:00 prestávka

Prvý panel

11:00 – 11:20 Dr. Iván Halász, PhD. (Ústav právnych vied Maďarskej akadémie vied v Budapešti):

Rok 1918 a maďarský republikanizmus

11:20 – 11:40 prof. Dr. hab. Michal Jarnecki (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu): Nádeje a rozčarovania. Obnovené Poľsko a jeho vzťah k južným susedom.

11:40 – 12:00 Dr. László Szarka, CSc. (MTA BTK TTI – SJE TK, Selye János Egyetem Tanárképző Kar, a és MTA Bölcsészettudományi Központ Történettudományi Intézet): Tiene Trianonu. Maďarská pamäť a historiografia roku 1918.

12:00 – 12:20 Mgr. Michal Pehr, Ph.D. (Ústav politologie FF UK Praha):

Desať rokov existencie medzivojnového Československa. Oslavy 28. októbra 1928.

12:20 – 12:40 Mgr. Miriam Viršínská, PhD. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Reflexia roka 1918 v konfesijnom prostredí na Slovensku

12:40 – 13:00 diskusia

13:00 – 14:00 obed

Druhý panel

11:00 – 11:20 Doc. Mgr. Martin Vašš, PhD. (Katedra histórie Filozofickej fakulty UK a Bratislava):

Rok 1918 očami slovenských umelcov

11:20 – 11:40 Doc. Mgr. Pavol Matula, PhD. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Rok 1918 na strednom Slovensku s dôrazom na Kysuce, Oravu a Spiš

11:40 – 12:00 Mgr. Vojtech Kárpáty, PhD. (Východoslovenské múzeum v Košiciach):

Rok 1918 na východnom Slovensku s dôrazom na Košice

12:00 – 12:20 Mgr. Pavol Makyna, PhD. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Rok 1918 na západnom Slovensku s dôrazom na Považie

12:20 – 12:40 PhDr. Veronika Nováková, PhD. (Štátny archív Nitra, pobočka Šaľa):

Začlenenie obcí južného Slovenska do Československej republiky

12:40 – 13:00 diskusia

13:00 – 14:00 obed

Spoločný panel

14:00 – 14:20 PhDr. Mária Tonková, CSc. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Teorémy verzus realita. Slovenský a slovinský dejepis o vzniku ich národných štátov v roku 1918.

14:20 – 14:40 PhDr. Anna Bocková, PhD. (Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK Bratislava):

Vzťah slovenských študentov k vzniku ČSR. Nastolenie problémov.

14:40 – 15:00 prof. Dr. hab. Karol Sanojca (Instytut historyczny Uniwersytet Wrocławski):

Premeny uvažovania o obnovení Rzeczypospolitej w poľskej školskej histórii

15:00 – 15:20 Dr. hab. Maria Stinia (Instytut historii Uniwersytetu Jagiellońskiego):

Súčasný poľský dejepis o roku 1918

15:20 – 15:40 diskusia, závery konferencie

Občerstvenie

Időpont: 2018 november 13.

Helyszín: Fórum Kisebbségkutató Intézet Somorja, Park u. 4, 931 01 Šamorín, Slovákia

Szervezők: Comenius Egyetem, Pedagógiai Karának Történelem Tanszéke, Pozsony és a Fórum Kisebbségkutató Intézet Somorja

Cél: Az 1918 emlékezete Szlovákiában és Közép-Európában elnevezésű nemzetközi tudományos konferencia az 1918-as év történeti emlékezetének rekonstruálását tűzte ki célul a közép-európai határterületekkel való kölcsönhatás tükrében. Az 1918-as év társadalmi, politikai, kulturális és gazdasági értelemben is alapvető jelentőségű mérföldkőnek számított. A kér-dés az, mi maradt meg ebből a változásból a kollektív és az egyéni emlékezetben és azt követő évtizedek távlatában: miről lehetett, kellett, miről nem kellett vagy nem lehetett megemlékezni 1938/39-ben, 1945-ben, 1948-ban, 1968-ban és 1989-ben, illetve milyenek voltak az emlékezet megengedett-hivatalos és nem hivatalos formái? A konferencia azt kívánja megvizsgálni, hogy az egyes történeti idősíkokban milyen regionális, nemzeti és nemzetközi aspektusok működtek az 1918-as év történeti emlékezetének kialakításában működtetésében és továbbörökítésében.

Köszöntők

PhDr. Bukovszky László – a Szlovák Köztársaság Kormányának kisebbségi kormánybiztosa

Dr. Öllös László, PhD – A Fórum Kisebbségkutató Intézet elnöke

prof. PhDr. Róbert Letz, PhD. – a pozsonyi Comenius Egyetem Pedagógiai Kara Történelem Tanszékének vezetője

Plenáris ülés

9:00 – 9:20 prof. Dr. Szakály Sándor, DSc. (Veritas Történetkutató Intézet, Budapest):

A Magyar Királyság szétesése és hogyan élte ezt meg Magyarország

9:20 – 9:40 prof. PhDr. Róbert Letz, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

Miért esett szét a Magyar Királyság? A szlovákság szerepe a Magyar Királyság szétesésében

9:40 – 10:00 prof. Dr. hab. Arkadiusz Adamczyk (Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania UJK Instytut Polityki Międzynarodowej i Bezpieczeństwa): Elveszett illúziók. A szomszédokkal való kapcsolatépítési elképzelések a lengyel államiság kezdeteinél.

10:00 – 10:20 prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc. (Cseh Történelmi Intézet – Károly Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Prága):

Október 28. mint valóság és interpretáció

10:20 – 10:40 vita

10:40 – 11:00 szünet

Első szekció

11:00 – 11:20 Dr. Halász Iván, PhD. (MTA TK Jogtudományi Intézet, Budapest): 1918 és a magyar republikanizmus

11:20 – 11:40 prof. Dr. hab. Michal Jarnecki (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu): Nadzieje i rozgoryczenia. Odrodzona Polska wobec południowych sąsiadów/ Remény és keserűség: Az újjászülető Lengyelország kapcsolata déli szomszédjaival.

11:40 – 12:00 Dr. Szarka László, CSc. (SJE Tanárképző Kar, Komárom és MTA BTK Történettudományi Intézet, Budapest):

Trianon árnyékai. 1918 magyar emlékezete és historiográfiája

12:00 – 12:20 Mgr. Michal Pehr, Ph.D. (Politológiai Intézet – Károly Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Prága):

A két háború közti Csehszlovákia tíz éve. Ünnepek 1928. október 28-án

12:20 – 12:40 Mgr. Miriam Viršínská, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

1918 reflexiója Szlovákia konfeszionális közegében

12:40 – 13:00 vita

13:00 – 14:00 ebéd

Második szekció

11:00 – 11:20 Doc. Mgr. Martin Vašš, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

1918 a szlovák művészek szemével

11:20 – 11:40 Doc. Mgr. Pavol Matula, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

1918 Közép-Szlovákiában Kiszucára, Árvára és a Szepességre fókuszálva

11:40 – 12:00 Mgr. Vojtech Kárpáty, PhD. (Kelet-szlovákiai Múzeum, Kassa): 1918 Kelet-Szlovákiában Kassára fókuszálva

12:00 – 12:20 Mgr. Pavol Makyna, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

1918 Nyugat-Szlovákiában a Vágmentére fókuszálva

12:20 – 12:40 PhDr. Novák Veronika, PhD. (Vágsellyei Fiókleveztár – Állami Levéltár, Nyitra):

A dél-szlovákiai települések Csehszlovák Köztársaságba való betagozódása

12:40 – 13:00 vita

13:00 – 14:00 ebéd

Közös záró szekció

14:00 – 14:20 PhDr. Mária Tonková, CSc. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

Teorémák kontra valóság. A szlovák és a szlovén történetírás nemzetállamaik 1918-as létrejöttéről

14:20 – 14:40 PhDr. Anna Bocková, PhD. (Történelem Tanszék – Comenius Egyetem, Pedagógiai Kar, Pozsony):

A szlovák diákság Csehszlovák Köztársaság létrejöttéhez fűződő viszonya. (Problémafelvetés)

14:40 – 15:00 prof. Dr. hab. Karol Sanojca (Történelmi Intézet – Wrocławi Egyetem):

Változások a Rzeczypospolita visszaállításának megítélését illetően a lengyel iskolatörténetben.

15:00 – 15:20 Dr. hab. Maria Stinia (Történelmi Intézet – Jagielló Egyetem, Krakó):

A kortárs lengyel történelemfelfogás 1918-ról.

15:20 – 15:40 vita, befejezés

Frissítők